

Er is een stille revolutie nodig om de aarde met de mensheid te verzoenen. De Rotterdamse hoogleraar Jan Rommans weet hoe met zijn stichting Urgenda.

Door Willem Buisma

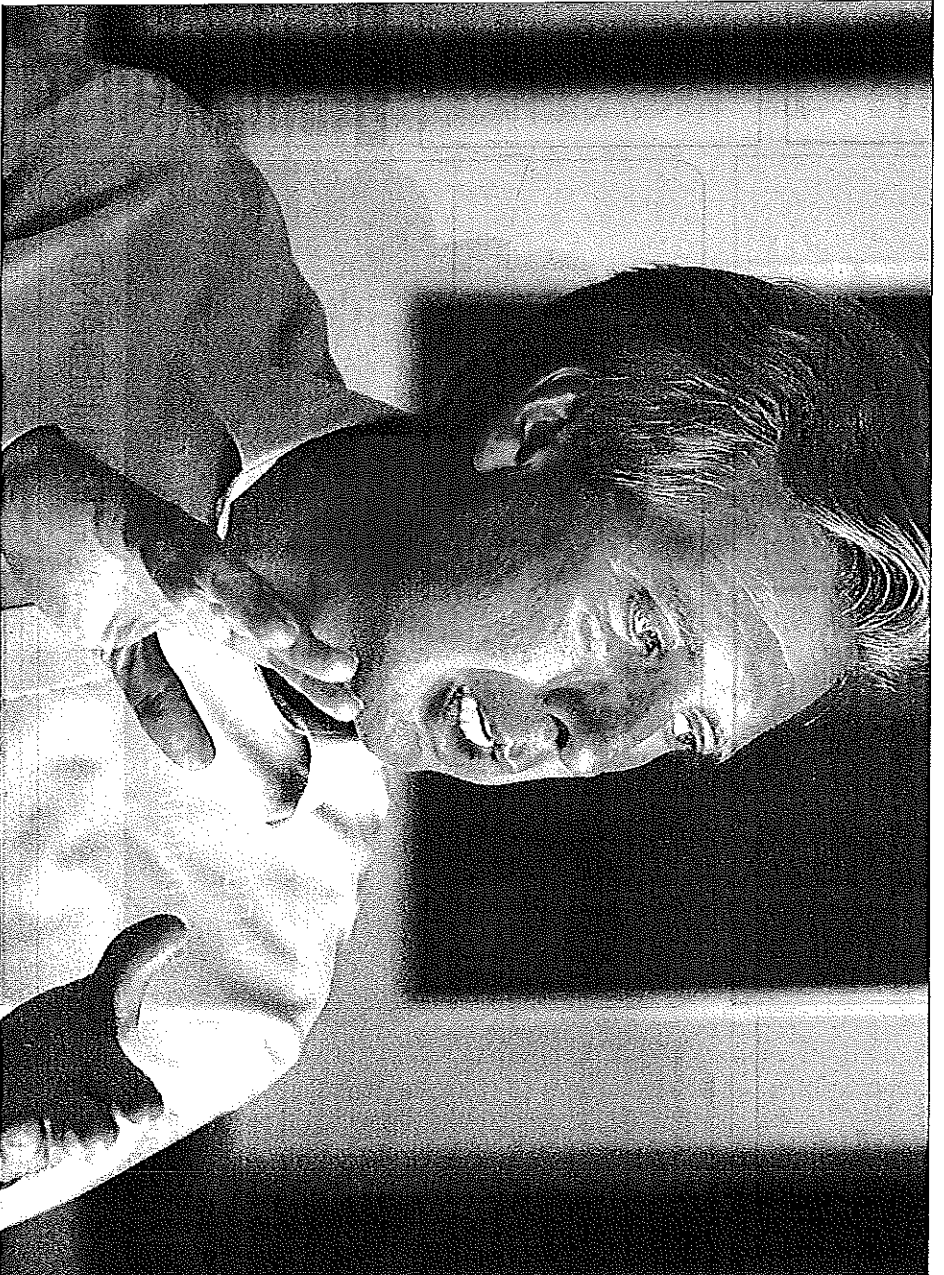
Mannen en vrouwen verdrongen zich gisteren op het Oudehoofdstekerkhof in Leeuwarden om elektrische fietsen, scooters en een auto. Gemotoriseerd verkeer kan beter zonder olie-stook, was de boodschap.

Een kolffie naar de hand van Jan Rommans. De Rotterdamse hoogleraar duurzame transitie en systeeminnovatie wil de geesten rijp maken voor een andere maatschappijvorm, die welvaart, welzijn en natuur „symfonisch“ laat samengaan. „Van nature gaat dat niet en tegelijk is grote haast geboden.“

Met de in 2007 opgerichte stichting Urgenda wil Rommans (48) door netwerkvorming „de mensen vertelden en stimuleren“ tot praktische keuzen voor duurzaamheid. Zijn grootste succes is het plan voor een drievoud stadsdeel in Rotterdam, vlak onder de Erasmusbrug, als aanpassing aan de te verwachten stijging van het zee- en riverepeel. De gemeente gooidde er traditionele stadsplanning voor opzij. Gisteren was Rommans in Friesland.

Is Friesland op de goede weg?
„De mogelijkheden zijn er veel en de klimaatdoelstellingen van het provinciebestuur zijn heel ambitieus. Maar je ziet nog veel selectieve duurzaamheids. Er is hier net als in Den Haag weinig helderschap. Urgenda wil succesvolle en kansrijke aanpak stimuleren. Door als een razende te schakelen tussen wetenschap, overheid en particulier initiatief hopen we verbindingen te leggen, zodat er echt een transitie ontstaat. Een evolutie die tegelijk een soort revolutie is.“

Hoe selecteren jullie wat duurzaam mag heten en wat niet?

Jan Rommans: „Laat zien hoe hip duurzaamheid kan zijn.“

„We leggen dat voor aan experts. De begrippen duurzaamheid en transitie worden vaak misbruikt. Als je kijkt wat werkelijk duurzaam is op energiegebied, dan vallen de ondergrondse opslag van CO₂ en kernenergie af.“

Waarom?

„De experimenten met afvang en opslag van koolstofdioxide in het buitenland zijn nog niet met succesvol. Het is een oplossing voor hooguit vijfzig jaar. Het kan echte duurzaamheid tegenhouden. Petrochemische bedrijven vluchten erin. We moeten van die bulkchemie af. Algen en biomassa zijn betere grondstoffen.“

En kernenergie?
„De voorraad uranium in de aardkorst is eindig, met als die van olie, steenkool en gas. Bovendien blijf je met kernspaltungsafval zitten. De echte duurzame energiebronnen zijn zon, wind, aardwarmte en geïden.“

Spietkracht ontbreekt in het rijtje. Vandaar die elektrische scooters?

„Okee, spietkracht ook. Ik heb zelf geen eens een rijbewijs. De fiets is zo duurzaam als wat. Maar de massa is nog helemaal niet met duurzame mobiliteit bezig. Bij wonen en vervoer begint het te komen. Bij voe-

ding straat het nog in de kinderschoenen. Bij vakanties speelt het milieu slechts voor een enkeling een rol.“

Is dat erg?

„We hebben er tientallen jaren over gedaan, maar het klimaatprobleem is nu echt voorpag-nantierws. Het moment is gekomen, dat die belangstelling omgezet wordt in daden. Dan kan het operas snel gaan. Wie had gedacht dat roken zo uit de gratte zou raken? Misschien dat het eten van handburgers over twintig jaar ook lang niet meer vanzelfsprekend is.“

Hoe botsen jullie die veranderingen voor elkaar?

„Door initiatieven en ideeën bij elkaar te brengen en drempels te verlagen. Daarvoor is een voorhoede nodig die wij koplappers noemen. Zij kunnen de pakweg anderhalve miljoen mensen bereiken, die nu al openstaan voor verandering. Mensen als Peter Balder van TVT, Herman Wijffels, Pieter Wismans. In Friesland is energiemanager Bouwe de Boer er zo een. Sommige wetnouders ook. Maar ook mediatig-teren als Beau van Erven Dorens en Katja Schuurman zijn daarin onmisbaar.“

Voorbeelden zijn dus belangrijk? Ook van bestuurders. Toen

Pieter van Geel (CDA-frac-der in de Tweede Kamer, nog staatssecretaris van) was, wou hij geen sensatie Toyota Prius rijden, die vond hij te klein. Vertrend. Daarom is het goed provincie en gemeente el-trisch vervoer aanschaft. Laat zien. Mensen willen. astand doen van hun vizen, zolang de buurman y gaat.“

En dan?

„Op een gegeven moment wordt de onderstroom n duurzaamheid een draag. Dan drijft iedereen mee. je op een brildje over vijf is duurzaamheid sexy.“

Foto: Sime